

MĚSÍČNÍK EU AKTUALIT

Květen 2025 | 258

EU a UK: Přelomové dohody o obraně a spolupráci

Zdraví a bezpečnost na špičce Evropy, bydlení na propadnutí

Reálie finančních nástrojů v České republice

Obsah

Události v EU:	EU a UK: Přelomové dohody o obraně a spolupráci	strana 2
Index prosperity Česka:	Zdraví a bezpečnost na špičce Evropy, bydlení na propadnutí	strana 5
Drobnohled:	Nečekaně vyšší růst HDP může být odrazem amerických cel	strana 6
Téma:	Reálie finančních nástrojů v České republice	strana 7

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil
hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

EU a sektorové analýzy:

Tomáš Kozelský
+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz
Tereza Hrtúsová
+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz
Radek Novák
+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Poradenství a strukturální analýzy:

Petr Zahradník
+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.
Budějovická 1518/13b
140 00 Praha 4
<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na Twitteru:

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Květen 2025

Milí čtenáři,

vzhledem k nestabilitě v geopolitické situaci a z důvodů probíhajících konfliktů je obrana a bezpečnost předním tématem nejen informačních médií, ale i evropských institucí. Evropská unie například schválila ke konci letošního května nový unijní finanční nástroj SAFE, díky kterému členské státy EU budou moci společně nakupovat vojenské vybavení a získat půjčky na obranu. Británie, ač od roku 2020 již není součástí EU, prohlubuje spolupráci s EU v oblasti obranné spolupráce (mimo jiné z průzkumu vyplývá, že litují, že vůbec k brexitu došlo).

Z aktuálního vydání Měsíčníku EU aktualit vybíráme:

Události v EU:

• **Dne 27. května schválila Evropská unie úpravu emisních limitů CO₂ pro nová osobní vozidla a dodávky, čímž poskytla automobilkám více času na jejich splnění.** Výrobci už nebudou dokládat plnění cílů za každý rok zvlášť, ale za celé tříleté období. Podle Evropské komise se tak vyhnou pokutám už v roce 2025. Návrh Komise definitivně potvrdili ministři pro evropské záležitosti na jednání v Bruselu; po zveřejnění v Úředním věstníku EU vstoupí předpis v platnost.

• **Evropská unie aktuálně směřuje ke snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 přibližně o 54 % ve srovnání s úrovní z roku 1990.** Tento výsledek je těsně pod stanoveným klimatickým cílem, který činí 55 %. Informaci zveřejnila Evropská komise, která zároveň představila své hodnocení Národních energeticko-klimatických plánů jednotlivých členských států. Celkem bylo posouzeno 23 plánů, včetně toho českého.

Index prosperity Česka:

V aktuálním čísle našeho Měsíčníku se v Indexu prosperity, který zpracovávají naši analytici České spořitelny a Evropy v datech, blíže podíváme na celkovou úroveň prosperity v EU. Česká republika se meziročně propadla o jednu příčku na 16. místo ze 27 států. Ačkoliv propad o jednu příčku nevypadá na první pohled problematicky, ještě v roce 2022 nám patřilo 13. místo. Nejvíce nás brzdí nedostupnost bydlení, která dopadá hlavně na mladé a seniory. Naopak výrazného zlepšení jsme dosáhli v oblasti finančního zdraví, kde jsme se posunuli na 9. místo díky stabilním úsporám a nízké míře materiální deprivace.

Drobnohled:

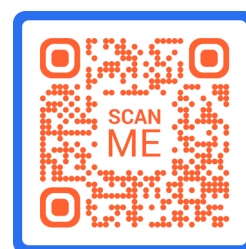
Revize českého HDP přinesla pozitivní překvapení. Hlavním motorem růstu je spotřeba domácností, podpořená silným trhem práce a nízkou inflací. Na druhé straně zahraniční obchod čelí výzvam kvůli slabší německé ekonomice. Růst vývozu může být do značné míry ovlivněn obavami z amerických cel a snahou o předzásobení. Prognóza pro letošní rok se mírně zlepšila. Více od kolegy Jirky Polanského na straně 6.

Téma:

Hlavní téma týkající se finančních nástrojů v České republice připravil kolega Petr Zahradník. Na stranách 7 až 10 se dozvíte více.

Vážení čtenáři, užívejte si sluneční jarní dny a přeji příjemné čtení našeho Měsíčníku.

Tomáš Kozelský

@Research_sporka

Události v EU

SAFE: EU schválila program půjček na obranu. - EU a UK: Přelomové dohody o obraně a spolupráci. - Změny emisních norem: EU dává automobilkám více času. - V EU roste prodej hybridů a elektromobilů. - Komise: EU je na správné cestě k dosažení klimatických cílů pro rok 2030. - EK navrhla poskytnout Česku pomoc 114 milionů eur kvůli loňským povodním.

BEZPEČNOST

SAFE: EU schválila program půjček na obranu

Evropská unie schválila 27. května nový unijní finanční nástroj SAFE, díky kterému budou moci státy EU společně nakupovat vojenské vybavení a získat půjčky na obranu ve výši až 150 miliard eur (3,7 bilionu Kč).

Návrh Evropské komise odsouhlasili ministři pro evropské záležitosti EU na svém jednání v Bruselu, Česko na schůzce zastupoval ministr Martin Dvořák. Jednalo se o závěrečné hlasování, předpis nyní bude zveřejněn v Úředním věstníku EU a začne platit.

Kromě členských států EU budou moci půjčky na projekty podporující obranu a evropský zbrojní průmysl získat i další země, například Ukrajina. Zájem o účast v této iniciativě projevila také Británie, která s EU uzavřela 19. května novou dohodu o posílení obranné spolupráce. Cílem projektu je posílit evropskou obrannou kapacitu.

Nový specializovaný nástroj SAFE (Security Action for Europe) představila Evropská komise v březnu jako součást plánu na zvýšení obranyschopnosti Evropské unie s názvem ReArm Europe/Readiness 2030.

„SAFE členským státům poskytne úvěry až do výše 150 miliard eur kryté rozpočtem EU. To pomůže členským státům posílit jejich obranné schopnosti prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek,“ uvedla už dříve unijní exekutiva. Společné nákupy zajistí interoperabilitu (pozn. red. schopnost spolupráce) pro ozbrojené síly členských států a zároveň i předvídatelnost pro evropský obranný průmysl. Sníží rovněž náklady a povedou k posílení evropské obranné průmyslové základny.

Program umožňuje zemím společně nakupovat například rakety, protivzdušnou obranu, drony, munici a další vojenské vybavení.

<https://euractiv.cz/section/evropska-obrana/news/eu-schvalila-program-pujcek-na-obranu-ve-vysi-az-150-miliard-eur/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2025/05/27/safe-council-adopts-150-billion-boost-for-joint-procurement-on-european-security-and-defence/>

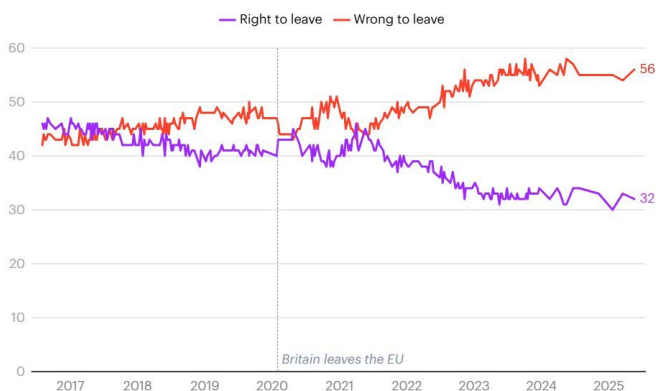
EU a UK: Přelomové dohody o obraně a spolupráci

Britská vláda oznámila, že uzavřela nové dohody s Evropskou unií o posílení obranné spolupráce, zjednodušení obchodu s potravinami i hraničních kontrol. Britský premiér Keir Starmer uvedl, že dohody rovněž sníží byrokracii, podpoří růst britské ekonomiky a obnoví vztahy s EU poté, co Británie v roce 2020 blok opustila. Summit v Londýně byl prvním od brexitu.

Hlasování o vystoupení z EU v historickém referendu v roce 2016 ukázalo, jak je Británie rozdělená ve všech oblastech, od migrace až po kulturu a obchod. Průzkumy veřejného mínění ukazují, že většina Britů nyní hlasování lituje, k EU se ale znovu připojit nechťejí.

Most Britons believe that it was wrong to vote to leave the EU

In hindsight, do you think Britain was right or wrong to vote to leave the European Union? %

YouGov

Latest data: 18-19 May 2025 • Get the data

Strany v závěru summitu přijaly tři dokumenty: Společné prohlášení, Dohodu o partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany a rovněž Dohodu o obnoveném programu spolupráce mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím.

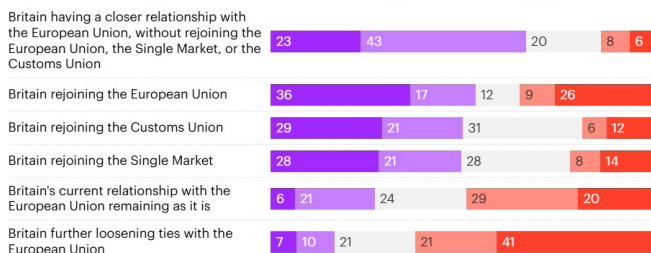
Británie tak odsouhlasila nejvýznamnější obnovení vztahů s EU od brexitu. Dohody se dotýkají i citlivých otázek, jako jsou rybářská práva, a mnoho z nich však bude vyžadovat další jednání.

Jádrům takzvaného resetu vzájemných vztahů je dohoda o obraně a bezpečnosti, která umožní Británii být součástí jakéhokoli společného zadávání veřejných zakázek v EU v oblasti obranného průmyslu. Pro britské zbrojní společnosti, jako je například BAE Systems a další, bude ovšem zapotřebí ještě další dohody, aby se mohly zúčastnit nového unijního finančního nástroje SAFE (viz výše).

What future forms of relationship with the EU would Britons support

And when it comes to Britain's relationship with the European Union, to what extent would you support or oppose each of the following? %

Strongly support Somewhat support Don't know Somewhat oppose Strongly oppose

YouGov

18-19 May 2025

V oblasti rybolovu se evropská a britská strana dohodly na prodloužení práv na rybolov evropských lodí v britských vodách o dalších 12 let, tedy do roku 2038. Totéž platí i pro britské lodě ve vodách zemí EU. Spory mezi sebou v minulých letech vedly zejména Francie a Británie.

<https://euractiv.cz/section/evropska-obrana/news/eu-a-britanie-uzavrely-prelomove-dohody-o-obrane-i-spolupraci/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2025/05/19/>

DOPRAVA

Změny emisních norem: EU dává automobilkám více času

Evropská unie 27. května schválila změny emisních norem CO₂ pro nové osobní automobily a dodávky, které automobilkám poskytnou více času na dosažení emisních cílů. Nově by automobily měly vykazovat plnění cílů za celé tříleté období místo každého jednotlivého roku. Výrobci automobilů se tak podle Evropské komise vyhnou placení pokut za nesplnění emisních cílů už letos.

Návrh Evropské komise schválili ministři pro evropské záležitosti EU na svém jednání v Bruselu. Šlo o závěrečné hlasování, předpis nyní bude zveřejněn v Úředním věstníku EU a začne platit.

Již na začátku května schválili změny emisních norem i europoslanci. Cílem navrhované změny je podpořit evropský automobilový průmysl, který prochází rychlými technologickými změnami a čelí rostoucí konkurenci. **Automobilový průmysl zaměstnává téměř 13 milionů lidí a přispívá 7 procenty k hrubému domácímu produktu v Evropské unii.**

Návrh je součástí akčního plánu komise pro evropský automobilový průmysl, který unijní exekutiva představila 5. března. Navazuje na strategický dialog o budoucnosti automobilového průmyslu, který zahájila předsedkyně EK Ursula von der Leyen na konci ledna a jehož součástí byla otevřená veřejná konzultace a diskuse s průmyslem a dalšími zúčastněnými stranami s cílem řešit nejnaléhavější výzvy, kterým toto odvětví v současnosti čelí.

Zmírnění pokut výrobcům automobilů umožní, aby zprůměrovali limity za tři roky po sobě. To znamená, že když firma překročí předepsané emisní limity v roce 2025, může je snížit ve dvou dalších letech a pokuta jí bude hrozit jediné tehdy, pokud limit překročí průměr za celé tři roky.

<https://euractiv.cz/section/doprava/news/unie-schvalila-zmeny-emisnich-norem-automobily-ziskaji-vice-casu/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2025/05/27/co2-emissions-in-cars-council-gives-final-approval-to-additional-flexibility-for-carmakers/>

V EU roste prodej hybridů a elektromobilů

Prodej nových osobních automobilů v EU v dubnu vzrostl meziročně o 1,3 % na 913 716 vozů. Vyplyvá to z údajů o registracích nových vozů, které zveřejnilo Evropské sdružení výrobců automobilů (ACEA). **Rostly registrace nových elektrických a hybridních vozidel, zatímco registrace automobilů se spalovacími motory klesají a snižuje se i jejich podíl na trhu.** Prodeje vozů Tesla se ovšem nadále prudce propadají navzdory rostoucí popularitě elektromobilů.

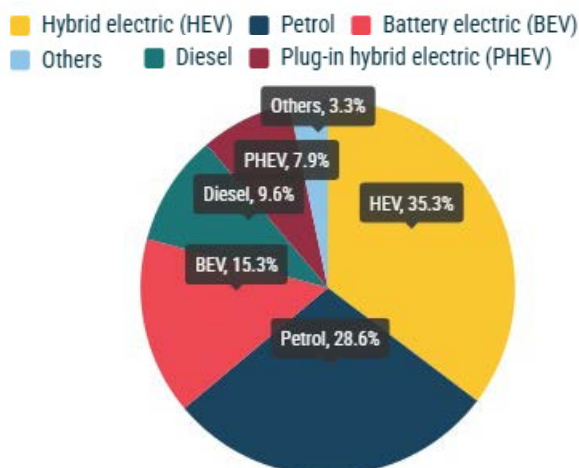
Registrace hybridních elektrických vozidel (HEV) se zvýšily o 20,8 % na 1 285 486 vozů. Jde o nejprodávanější typ vozu představující 35,3 % trhu. Velký nárůst byl patrný zejména na čtyřech největších evropských automobilových trzích. Ve Francii počet nových registrací vzrostl o 44,9 %, ve Španělsku o 35,8 %, v Itálii o 15 % a v Německu o 11 %.

Prodej nových bateriových elektromobilů vzrostl meziročně o 26,4 % na 558 262 vozů. Registrace nových vozů Tesla se ale v minulém měsíci propadly meziročně o 52,6 %. Média již dříve upozornila, že pokles prodeje vozů Tesla začal poté, co se šéf společnosti Elon Musk zapojil do předvolební kampaně v Německu, kde podpořil stranu Alternativa pro Německo (AfD), která je označována za krajně pravicovou, a stal se blízkým spolupracovníkem amerického prezidenta Trumpa.

Registrace vozidel se spalovacími motory klesly o 20,6 % na 1 041 176 vozů, přičemž největší propad zaznamenala Francie o 35,2 % a Německo o 26,6 %. Podíl těchto vozidel na trhu se snížil meziročně z 35,6 % na 28,6 %.

Hybridní plug-in vozy zaznamenaly růst o 7,8 % a nyní představují 7,9 % všech nových registrací v EU. Bateriové elektromobily v dubnu představovaly 15,3 % evropského trhu, zatímco ve stejném měsíci loňského roku byl podíl 12 %. Jejich prodeje vzrostly meziročně o 34,1 %.

Registrace osobních aut dle typu pohonu, leden-duben 2025, % podíl

Zdroj: ACEA

<https://euractiv.cz/section/doprava/news/v-eu-roste-prodej-hybridu-a-elektromobilu-tesla-zaznamenala-vyrazny-propad/>

https://www.acea.auto/files/Press_release_car_registrations_April_2025.pdf

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Komise: EU je na správné cestě k dosažení klimatických cílů pro rok 2030

Evropská unie je v současné době na cestě ke snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 o přibližně 54 procent ve srovnání s úrovní z roku 1990. Zmíněných 54 procent je těsně pod klimatickým cílem, který je 55 procent. Informovala o tom Evropská komise. Unijní exekutiva zveřejnila hodnocení Národních energeticko-klimatických plánů jednotlivých členských zemí. Komise posuzovala 23 plánů, mimo jiné i český.

Členské státy EU na základě doporučení Evropské komise podstatně zlepšily své Národní energeticko-klimatické plány, vyplývá z hodnocení. Energeticko-klimatické plány, které mají země předkládat pravidelně, informují Komisi zejména o tom, jakým způsobem hodlají jednotlivé státy přispět k cílům Unie v oblasti obnovitelných zdrojů a snižování emisí skleníkových plynů.

Nynější hodnocení Komise představuje základ pro diskuse o dalších krocích na cestě EU k dekarbonizaci do roku 2040 a k dosažení klimatické neutrality do roku 2050.

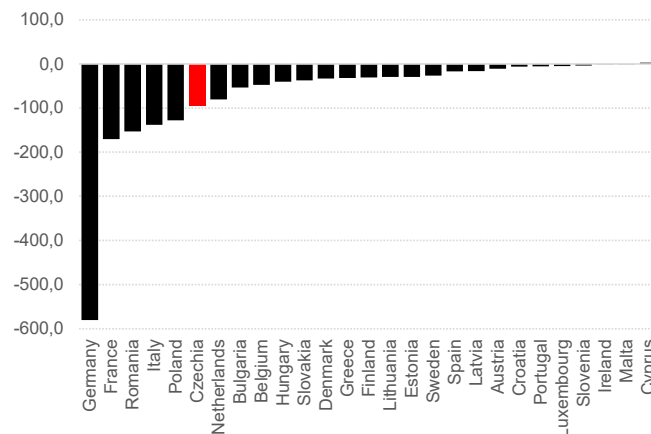
Komise rovněž vyzvala členské státy, které dosud nepředložily své konečné plány, což je Belgie, Estonsko a Polsko, aby tak učinily neprodleně. Jejich celkové cíle sice byly zahrnuty do hodnocení EU, ale Komise podle svých slov přezkoumá každý z jejich plánů jednotlivě krátce po jejich formálním předložení. Unijní exekutiva navíc stále pracuje na individuálním posouzení konečného slovenského Národního plánu v oblasti energetiky a klimatu, který byl předložen teprve 15. dubna.

Eurokomisař pro klima Wopke Hoekstra na tiskové konferenci potvrdil, že ještě do začátku komisních prázdnin na konci července exekutiva zveřejní dlouho očekávaný a ostře sledovaný návrh klimatického cíle pro rok 2040.

Komise již dříve ve svém doporučení uvedla, že by EU měla snížit emise skleníkových plynů o devadesát procent ve srovnání s rokem 1990. Europoslanci i členské státy, mimo jiné i Česko, ale tyto plány zkritizovali, což vedlo Komisi k odložení návrhu původně plánovaného na březen.

Evropská komise setrvá na svém návrhu a řekne zemím, aby do roku 2040 snížily emise o 90 procent, nabídne jim nicméně určitou flexibilitu, aby byl cíl politicky přijatelný.

Emise skleníkových plynů, 1990 vs. 2023, mil. tun

Zdroj: Eurostat

<https://euractiv.cz/section/klima-a-zivotni-prostredi/news/eu-je-na-spravne-ceste-k-dosazeni-klimatickych-cilu-pro-rok-2030-uvodla-komise/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_25_1337

ČR V EU

EK navrhla poskytnout Česku pomoc 114 milionů eur kvůli loňským povodním

Evropská komise navrhla poskytnout České republice 114 milionů eur (zhruba 2,8 miliardy Kč) na pomoc při odstraňování následků loňských povodní.

Opatření je součástí širšího balíku povodňové pomoci v hodnotě 280 milionů eur, který kromě Česka zahrnuje také Slovensko, Polsko, Rakousko, Moldavsko a Bosnu a Hercegovinu. **Návrh Evropské komise ještě musí schválit Evropský parlament a Rada EU. Podle českého ministerstva financí návrh EK odpovídá očekáváním Česka.**

Z peněz lze hradit například opravy veřejného majetku, jako jsou dopravní infrastruktura či školská a zdravotní zařízení, nebo čištění postižených oblastí. Česko žádost o příspěvek z fondu podalo v prosinci. V Česku podle vlády způsobily škody za 70,6 miliardy korun. Z toho jsou zhruba 25 miliard korun škody na soukromém majetku občanů a firem a zhruba 45 miliard korun škody na majetku státu, krajů a obcí.

Slovensko by podle návrhu mělo získat 2,1 milionu eur, zatímco Polsko by mělo obdržet 76 milionů eur. Pro Rakousko komise navrhuje částku 42,8 milionu eur, pro Bosnu a Hercegovinu 45,7 milionu eur a pro Moldavsko 195 200 eur.

<https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/ek-navrhla-poskytnout-cesku-pomoc-114-milionu-eur-kvuli-lonskym-povodnim/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1341

Index prosperity Česka

V Indexu prosperity jsme se meziročně propadli o jednu příčku. Šestnáctá příčka v unijním srovnání výrazněji poukazuje na pozici Česka jako státu děličího Evropu na východ a západ. Ačkoliv propad o jednu příčku nevypadá na první pohled problematicky, ještě v roce 2022 nám patřilo 13. místo. Nejhorší výsledek Česku připadl v rámci dostupnosti bydlení.

ZDRAVÍ A BEZPEČNOST NA ŠPIČCE EVROPY, BYDLENÍ NA PROPADNUTÍ

V celkovém srovnání prosperity sedmadvaceti unijních států nejnovějšího Indexu prosperity Česka jsme se meziročně propadli o jedno místo na šestnáctou příčku. Na ploše deseti pilířů spojených s prosperitou, jako je ekonomika, vzdělávání a výzkum, trh práce nebo životní prostředí obecně platí, že nejlepší podmínky pro život nabízí severské státy. Ani ty ale nejsou bezproblémové. První Švédsko se kupříkladu může dlouhodobě chlubit nejsilnější ekonomikou, nejlepším přístupem ke vzdělávání a výzkumu nebo kvalitním životním prostředím, ale v infrastruktuře či bezpečnosti sklouzává k průměru.

Po Švédsku a Dánsku se na symbolické stupně vítězů poprvé dostalo i sousední Rakousko, kterému se meziročně podařilo zvýšit životní úroveň napříč téměř polovinou indikátorů. „Opačný proces nastal v Česku, kde jsme se naopak v šesti z deseti pilířů propadli, což nás ve srovnání prosperity posunulo blíž k východním státům, které zaujímají pozice na opačném konci srovnání,“ vysvětluje Tomáš Odstrčil, analytik Evropy v datech. Jde především o Řecko na posledním místě, Bulharsko na předposledním a trojici nejméně prosperujících států podle loňských dat uzavírá na 25. místě Slovensko. Propad o jednu příčku není v celkovém pohledu takový problém, nicméně ještě v roce 2021 nám patřilo třinácté místo, což už poukazuje na potenciální hrozbu.

Nedostupnost bydlení nejvíce zasahuje mladé

V Česku je dlouhodobě nejproblematictější oblastí bydlení. Jeho cena, délka stavebního řízení, vysoké výdaje na chod domácnosti či drahé novostavby znemožňují Čechům bydlet dle jejich představ. V každém z těchto indikátorů se řadíme mezi šest nejhorších států. Situaci nepomáhá ani největší roztržičnost municipalit napříč unií, a zatímco v předchozích letech jsme se mohli spolehnout alespoň na výhodnost nájemního bydlení v porovnání s vlastním, v roce 2024 jsme se i v tomto ohledu propadli podle serveru Numbeo k průměru.

Podle Martina Luxe ze Sociologického ústavu Akademie věd ČR dopadá bytová krize nejvíce na mladé. „Mladí lidé, resp. všichni ti, kteří nemají vlastní bydlení a jejichž rodina jim v tomto ohledu ani nemůže pomoci. Bez finanční podpory rodiny je získání vlastního bydlení stále více jen nedosažitelným snem. A nájemní bydlení dosud příliš jistot nenabízí.“

Tvrdí dopad situace kolem bydlení na mladé potvrzuje i Tereza Hrtúsová, analytička České spořitelny. „Zhruba tři čtvrtiny domácností v Česku žijí ve vlastním bydlení. Z nedávného průzkumu ČSÚ vyplynulo, že s bydlením je v Česku spokojeno 92 % domácností. Horší je to s dostupností bydlení pro lidi, kteří si teprve vlastní byt nebo dům chtějí pořídit. Stávající

situaci na trhu s bydlením jsou nejvíce ohroženi mladí lidé, kteří nemají možnost získat vlastní bydlení s pomocí rodiny – ať už dědictvím, či finanční pomocí. Druhou skupinou jsou senioři, zejména ti, kteří žijí sami v nájmu za tržní cenu.“ Obnova bytového fondu navíc podle analytičky neodpovídá poptávce a vývoji populace. „Neexistují mechanismy či omezení pro nákupy nemovitostí občany v rámci i mimo EU. Investiční byty také často zůstávají prázdné. Pouhá změna v oblasti stavebního řízení dostupnost důstojného bydlení pro mladé pracující rodiny nezajistí,“ doplňuje Tereza Hrtúsová.

K nejvýraznějšímu zlepšení došlo v oblasti finančního zdraví

Existují ale i oblasti, ve kterých jsme si naopak výrazně polepšili. Jednou z těch nejvýraznějších je Finanční zdraví, kde jsme se z 13. příčky v roce 2022 a 12. příčky o rok později posunuli na 9. místo ve srovnání 27 eurounijních zemí. Může za to kombinace několika faktorů včetně faktu, že ve většině ukazatelů polepšili, nebo jsme alespoň zůstali na původních hodnotách.

Nejvýraznější posun v umístění nastal v oblasti úspor. V ostatních státech totiž zdražování a inflace zasáhly úspory tamních obyvatel razantněji, což relativně stabilní kapsy Čechů posunulo blíže ke špičce srovnání. Podobný scénář se pak opakoval i u dalších indikátorů Finančního zdraví – dokážeme včas splácet účty a málo z nás například trpí sociální a materiální deprivací.

indexprosperity.cz

Revize českého HDP přinesla pozitivní překvapení. Hlavním motorem růstu je spotřeba domácností, podpořená silným trhem práce a nízkou inflací. Na druhé straně zahraniční obchod čelí výzvám kvůli slabší německé ekonomice. Růst vývozu může být do značné míry ovlivněn obavami z amerických cel a snahou o předzásobením. Prognóza pro letošní rok se mírně zlepšila.

NEČEKANĚ VYŠŠÍ RŮST HDP MŮŽE BÝT ODRAZEM AMERICKÝCH CEL

Nová data vývoje českého HDP přinesla nečekanou revizi. V mezičtvrtletním vyjádření byl totiž růst za první čtvrtletí letošního roku revidován z 0,5 % na 0,8 %, v meziročním vyjádření pak z 2,0 % na 2,2 %. Obecně táhne růst především spotřeba domácností, která je kladně ovlivněna silným trhem práce, nízkou inflací a zlepšenou náladou domácností. Opačným směrem působí zahraniční obchod, který je negativně ovlivněn utlumeným vývojem německé ekonomiky. Dnešní revize směrem nahoru mohla být ovlivněna americkými cly, když snaha o předzásobením v USA mohla vyústit ve vyšší růst českých vývozu, než by odpovídalo makro vývoji.

V prvním čtvrtletí výrazně vzrostl objem vývozu, a to o 2,8 % mezičtvrtletně. Takto silný růst nemusí být odrazem cyklického vývoje, ale mohla se v něm projevit snaha amerických dovozců předzásobit se zbožím před spuštěním zvýšených cel. To by mohlo být následováno poklesem vývozu ve druhém čtvrtletí. K růstu také přispěly zásoby, jejichž zvýšení mohlo být podobně motivováno obavami z možného zhoršení situace v zahraničním obchodě. Ze střednědobého pohledu působí ve směru růstu HDP spotřeba domácností a vlády, opačným směrem pak zahraniční obchod. Silné dovozy v prvním čtvrtletí mohly být taktéž ovlivněny obavami z vypuknutí obchodních válek (předzásobením).

Střednědobá prognóza ČS a rizika

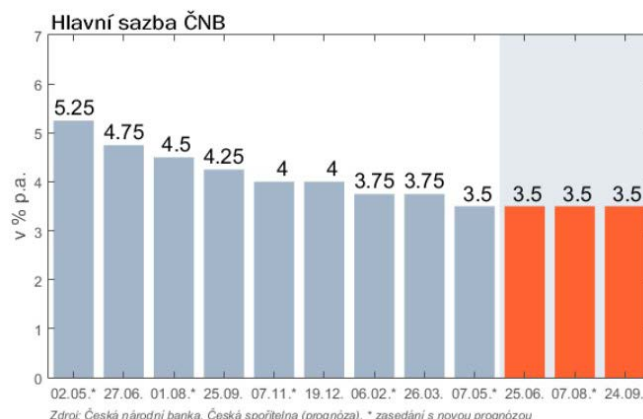
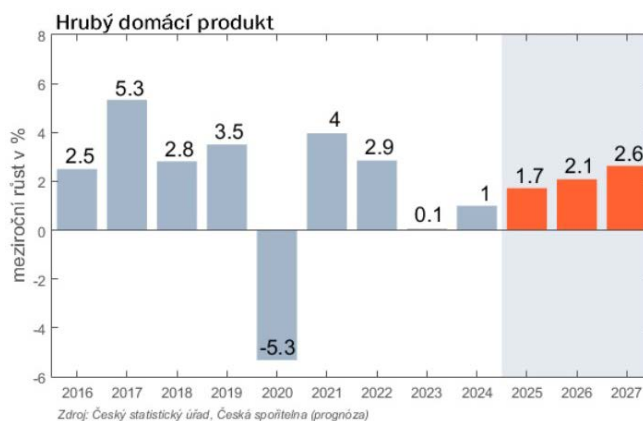
V rámci naší stávající prognózy čekáme pro letošní rok růst českého HDP o 1,7 %, a v příštích dvou letech jeho postupné zrychlení na 2,1 % a 2,6 %. Zlepšení vývoje ekonomiky v příštích dvou letech by mělo být ovlivněno především zesílením zahraniční poptávky po českých vývozech spolu s očekávaným oživením v německé (a evropské) ekonomice.

V současné chvíli pracujeme na aktualizaci naší prognózy. Aktuální data dle nás implikují pro letošek mírně vyšší růst HDP, a to 1,9-2,0 %. Důvodem je jednak o něco lepší první čtvrtletí oproti tomu, co jsme původně očekávali. Druhým důvodem jsou pak americká reciproční cla, která Trump již krátce po spuštění odložil (my jsme čekali jejich snížení postupně s tím, jak budou probíhat vyjednávání). Naopak pokud se potvrdí hypotéza o předzásobením, část výrazného růstu z prvního čtvrtletí by neměla mít na celoroční HDP výraznější vliv.

Vliv na měnovou politiku ČNB a korunu

Data by na politiku ČNB nemusela mít výraznější vliv. V řadě sektorů české ekonomiky (trh práce, služby apod.) pokračuje proinflační vývoj, a ČNB tak v souladu se svou komunikací zůstane pravděpodobně obezřetná. Nejbližší snížení sazeb čekáme v listopadu. Nejistota zůstává oboustranně zvýšená, když kromě cyklického vývoje ekonomiky bude záležet také na

tom, jak bude většina bankovní rady vnímat hladinu neutrální sazby.

Střednědobá prognóza ČS pro českou ekonomiku

	2023	2024	2025	2026	2027
HDP	0,1	1,0	1,7	2,1	2,6
Celková inflace	10,7	2,4	2,6	2,2	2,3
Míra nezaměstnanosti	2,6	2,7	3,1	3,5	3,5
Nominální mzdy	8,0	7,0	6,0	4,7	4,9
Reálné mzdy	-2,4	4,5	3,3	2,4	2,5
Hlavní sazba ČNB	6,99	5,13	3,58	3,08	3,00
EUR/CZK	24,0	25,1	25,0	24,6	24,3

Zdroj: Český statistický úřad, Česká národní banka, Česká spořitelna (meziroční růsty v %, průměrná míra nezaměstnanosti v %, sazba ČNB a kurz koruny jsou roční průměry)

Jiří Polanský
celý report ze dne 30. května je k dispozici [zde](#).

Finanční nástroje představují v mnoha členských zemích EU inovativní a efektivní způsob financování rozvojových potřeb, avšak v České republice zůstávají značně podrozvinuté. Nedostatečné postavení finančních nástrojů v hospodářské politice a čerpání fondů EU znamená, že země marní příležitosti, které jsou v zahraničí považovány za standard. Jak docílit zlepšení?

REÁLIE FINANČNÍCH NÁSTROJŮ V ČESKU

1. PŘEDPOKLADY PRO VĚTŠÍ VYUŽÍVÁNÍ FINANČNÍCH NÁSTROJŮ V ČR

Finanční nástroje (FN) v řadě členských zemí EU představují inovativní a již široce využívaný způsob financování svých rozvojových potřeb, ve značné míře i těch podporovaných financováním EU, v České republice jsou FN stále hluboce podrozvinuté a velmi málo využívány. Jejich postavení jak v rámci instrumentária hospodářské politiky, tak při čerpání fondů EU je zcela nedostatečné. A to přesto, že pro obdobné příležitosti a za obdobných podmínek, u kterých Česká republika FN nevyužívá a tuto příležitost marní, je jejich využívání v zahraničí považováno za standardní. Velmi významným stimulem pro širší využívání FN je též předpoklad snižující se kohezní alokace ve prospěch České republiky, která bude v delší perspektivě znamenat úbytek finančních prostředků ve prospěch regionálního rozvoje.

Hlavním smyslem FN není pouze efektivnějším způsobem spravovat a distribuovat veřejné finanční prostředky (fondy EU, národní veřejné zdroje), ale především pomocí stimulačních a záručních schémat mobilizovat soukromé finanční prostředky a alokovat je do oblastí, kam by bez těchto schémat soukromý kapitál nešel. FN tak nemají nahrazovat a již vůbec ne vytěšňovat soukromý kapitál, ale být vůči němu synergický a komplementární, a nasměrovat jej do oblastí veřejného zájmu.

Objektivním předpokladem pro využití FN je existence rozvojových investičních potřeb (za předpokladu využití veřejných finančních prostředků, včetně fondů EU, ve prospěch veřejného zájmu, mající podobu buď strategické investice, nebo řešení případu tržního selhání), elementárním způsobem rozvinutý finanční trh a jeho instituce, smysluplná makroekonomická strategie coby součást hospodářské politiky, standardní ekonomické prostředí a dostatečné a udržitelné finanční zdroje, umožňující investiční potřebu prostřednictvím FN kryt. Aby využití FN bylo efektivní, je žádoucí jejich koordinace a zajištění synergických efektů mezi nimi.

Objektivní předpoklady pro využití FN

- rozvojové investiční potřeby ve veřejném zájmu: strategické investice, řešení tržních selhání;
- adekvátně rozvinutý finanční trh;
- smysluplná makroekonomická strategie v rámci hospodářské politiky;
- standardní ekonomické prostředí;
- dostatečné a udržitelné finanční zdroje ke krytí investičních potřeb;
- koordinační mechanismus.

Pokud v rámci vývoje ekonomiky (ekonomického prostředí) existuje situace charakteristická vyššími úrokovými sazbami, resp. vyššími náklady financování, slabého hospodářského růstu a prohlubujících se strukturálních poruch, je předpoklad pro větší využití FN v porovnání se situací dynamicky rostoucí a strukturálně vyvážené ekonomiky s nízkými náklady financování (kde roli FN spolehlivě zajistí komerční sektor bez veřejné intervence).

Přestože Česká republika v nedávné době zažila obě modelové situace (nízké sazby s rychlým růstem a minimem strukturálních poruch; i vysoké sazby s téměř nulovým růstem a strukturální nevyvážeností) k žádnému oživení využívání FN to nevedlo.

Zdá se tak, že klíčové pro popis nízkého využívání FN v České republice nejsou předpoklady a faktory objektivní, nýbrž ty subjektivní; a ty nejsou v našem případě prakticky vůbec naplněny, čímž v důsledku představují bariéry pro využívání FN. V prvním případě je česká skutečnost charakteristická těžko definovanou iracionální averzí vůči FN a nedostatkem politické i exekutivní odvahy FN ve větší míře zavádět, což může souviset též s krátkodobým horizontem politického cyklu, během něhož se efekt FN nemusí v plném rozsahu projevit. Za druhé se česká realita vyznačuje strachem a obavou z nového způsobu práce s FN. Limitujícím faktorem v tuzemském prostředí je velmi omezená personální vybavenost a nedostatek kvalifikovaných personálních kapacit, které téma FN vůbec považují za důležité, přesvědčených o jejich smyslu a přínosu). Důvody lze spatřovat i v tom, že ve strategiích hospodářské politiky se FN objevují jako zbytkový, reziduální prvek a nástroj, při nedostatečně zdůvodněném smyslu jejich existence. Přestože existují formální instituce (NRB, státní fondy, ministerstva), nejsou adekvátně (procesně, kapitálově, personálně) vybaveny k úspěšné implementaci, řízení a správě FN. Součástí negativně namířených charakteristik v české realitě je pak též vnímání, že se FN nevyplatí, upřednostňování snáze dostupných dotací bez budoucích závazků návratnosti finančních prostředků a neochota měnit 20 let zažitý stereotyp spojený s dotačním způsobem podpory. K tomuto způsobu uvažování nepříznivě přispívá též ortodoxně pojatý výklad ohledně zadlužování, tvrdící, že FN vyvolávají prohlubování veřejného dluhu, bez dalšího poukazu na budoucí přínos, včetně fiskálního. Problémem FN v našich podmínkách je též velmi nízká úroveň povědomí o nich nejen v okruhu široké veřejnosti, ale též v blízkých profesních skupinách. V úvahu je možné vzít i direktivní způsob využití FN, kdy pro určité tematické oblasti podpory z financování EU bude FN jediná dostupná možnost.

Subjektivní předpoklady pro využití FN

- pozitivní postoj k přínosům FN; politická a exekutivní odvaha FN zavést a zodpovědně řídit; schopnost činit rozhodnutí přesahující horizont politického cyklu;
- kladný postoj ke změnám a novému způsobu práce, jež FN vyžadují;
- dostatečné personální vybavení s pozitivním přístupem a odpovídajícími kvalifikačními kompetencemi;
- adekvátní role a pozice FN v klíčových strategických dokumentech hospodářské politiky; dostatečné zdůvodnění jejich smyslu;

- adekvátně vybavené (procesně, kapitálově, personálně) instituce koordinující a spravující FN v rámci veřejného sektoru či v gesci veřejného sektoru;
- upřednostňování FN (samozřejmě v přesně zdůvodněných případech) před dotacemi;
- překonání zažitých stereotypů spojených s dotační formou podpory;
- pozitivní a moderní výklad dopadu FN na veřejný dluh;
- zajištění širšího povědomí, osvěty a informovanosti, včetně příkladů dobré praxe;
- direktivní stanovení využití FN pro určité oblasti podpory (nemožnost na ně použít dotace).

2. KONKRÉTNÍ UCHOPENÍ FINANČNÍCH NÁSTROJŮ V ČESKÉM PROSTŘEDÍ

Typy aktivit vhodných pro finanční nástroje a typy žadatelů/ uživatelů finančních nástrojů

Rozsah a typologie aktivit, vhodných pro využití finančních nástrojů se kontinuálně rozšiřuje, nejen ve smyslu nárůstu nových témat, ale též nalézáním velmi specifických oblastí mezi tématy stávajícími. Obecným kritériem pro vhodnost využití FN je přímá finanční návratnost na úrovni jednotlivého projektu (zajišťující, že bude FN návratný jako celek); vzhledem k tomu lze konstatovat, že typologicky vhodné pro využití FN jsou následující aktivity:

- podpořený projekt je spojen s dosažením dostatečného výnosu k zajištění návratnosti FN (relevantní především pro podnikatelské subjekty, zvláště začínající, bez historie, v netradičních odvětvích s vysokou mírou rizika uchycení se na trhu; též podniky ve zlomové fázi jejich rozvoje, založené na vysoce inovativním projektu); nebo
- podpořený projekt vede ke generování významných úspor, zajišťujících návratnost FN (relevantní též pro veřejný sektor, například v oblasti energetických úspor, elektronizace a digitalizace provozních agend, řešení městské mobility apod.); nebo
- podpořený projekt a jeho výsledný produkt/ služba bude spojen s přímou finanční participací konečného zákazníka/ odběratele, jenž bude zdrojem návratnosti FN.

Z toho plyne, že vhodnost využití FN se netýká zdaleka jen soukromého podnikatelského sektoru, ale též sektoru veřejného a občanského. Využití FN je tak (po provedení ex-ante testu adekvátnosti v případě každého individuálního projektu) relevantní nejen pro firmy a podnikatele (spíše střední a větší velikosti; v případě malých podnikatelských subjektů vhodnější v podobě klastrů či jiných typů sdružení), ale též pro veřejné subjekty (dopravní podniky, správci a provozovatelé sítí, inovační a technologické parky, správci bytového fondu, poskytovatelé sociálních a zdravotních služeb apod.) a vzdělávací instituce v oblasti aplikovaných oborů (aplikovaný výzkum, profesní a rekvalifikační kurzy, kurzy celoživotního

vzdělávání od specializovaných středních škol, přes vysoké školy a univerzity až po specializované vzdělávací instituce profesního a celoživotního vzdělávání).

Tradiční témata, využívaná pro využití FN s podporou kohezní politiky již v programovém období 2007 – 2013 například zahrnují:

- tematická podpora: inovativní podnikatelské prostředí, především malé a střední podniky; aplikovaný výzkum, vývoj a inovace (parky); zkvalitnění životního prostředí; cestovní ruch a rozvoj infrastruktury pro sport a volný čas; energetická účinnost; rozvoj obnovitelné energie; komplexní renovace bytových domů;
- horizontální podpora: komplexně pojatý regionální rozvoj území (place-based); rozvoj městských center (urbánní dimenze); sociálně zaměřené projekty; zvýšení atraktivnosti území a podpora znevýhodněných oblastí.

S procesem zelené a digitální transformace (přibližně po roce 2019) se objevila nová témata, která nejen rozšiřují, ale i prohlubují a činí specifitějšími témata vhodná k využití FN. Mezi nejdůležitější patří:

- zesílený důraz na podporu obnovitelných zdrojů energie a energetické úspory (průmysl, budovy, doprava apod.);
- čistá mobilita;
- cirkulární ekonomika;
- udržitelné zemědělství a lesnictví;
- digitální transformace podniků;
- digitalizace veřejných služeb a správy.

A konečně aktuální události (které se nepochybně propíší do podoby budoucí VFR i produktového portfolia skupiny EIB) v post-covidovém období přinášejí další dodatečnou škálu témat:

- posílení odolnosti zdravotnických zařízení a sociálních služeb a zajištění léků a zdravotních pomůcek;
- projekty ke snížení cen energií;
- udržitelnost funkční infrastruktury;
- čistý průmysl a technologie;
- zesílení digitální konektivity a odolnosti;
- posílení strategické autonomie;
- zajištění kritických surovin a omezování nakládání s nimi;
- projekty duálního využití pro vojenské i civilní účely.

Jde-li o projekty podpořené z veřejných prostředků, měly by sledovat veřejný zájem: ten by se měl především projevit podporou strategických projektů (s přidanou hodnotou EU), řešení tržních selhání.

Lessons learned princip (využívání získaných zkušeností)

Využívání FN v řadě zemí EU již nabízí dostatečně pozitivní zkušenost, prakticky využívající jejich předností. Tato pozitivní zkušenost vyplývá též z cíleného koordinačního úsilí, synergií, či dostatečného časového prostoru pro přesvědčivé projevení přínosů FN. Významná je v tomto ohledu kontinuita přesahující rámec jednotlivých programových období a dostatečné poučení se ze získaných zkušeností (další rozvoj těch pozitivních; cílené úsilí předejít těm negativním). Vývoj FN v průběhu času přinesl jejich významný rozvoj; pilotní projekty v rámci kohezní politiky byly zaváděny v době přibližně před 20 lety (do té doby byly FN praktikovány především jako produkty národních a regionálních podpůrných a rozvojových institucí). Od té doby se začínají uplatňovat ve stále větší míře i v dalších kapitolách VFR EU, když průlomem je centralizace centrálně řízených FN do jednoho Programu InvestEU v nynějším období 2021 – 2027. Velký prostor pro rozvoj FN přinesl i nástroj NGEU, resp. v jeho rámci Nástroj pro oživení a odolnost (RRF),

který otevřel prostor pro využití půjčky při realizaci Národních plánů pro oživení a odolnost. Implementace půjčky v několika členských státech vedla k využití FN. Taktéž vytvoření Mechanismu pro spravedlivou transformaci a jeho třetího pilíře, Úvěrového nástroje pro veřejný sektor, přineslo svého druhu inovaci v podobě propojení návratného a dotačního způsobu financování. Souběžně s tím se výrazně posílilo portfolio FN v gesci skupiny EIB v kontextu procesu zelené transformace a podpory vysoce inovativních projektů v součinnosti s programem Horizon Europe či Inovačním fondem.

Tato zkušenost je přesvědčivou ukázkou toho, že FN se dynamicky rozvíjejí z pohledu šíře portfolia produktů, reagujících na změny v prioritách klíčových politik EU. Přitom dochází k vytváření FN, které kombinují různé finanční zdroje a nabízejí jejich optimální mix pro každý specifický účel. Ve stále větší míře se též daří naplňovat další z přínosů správně nastaveného FN, mobilizovat soukromý kapitál.

Dobře založený a spravovaný FN by tak měl oslovit žadatele/ uživatele v příslušné tematické oblasti a nabídnout mu produkt, který bude z jeho pohledu výhodný, konkurenceschopný v porovnání s čistě tržním řešením, což se týká jak podnikatelských subjektů, tak subjektů veřejného sektoru (kraje, města a obce) či sektoru vzdělávání. O výhodnosti FN svědčí též fakt, že řada soukromých finančních institucí mimo rámec Rozpočtu EU využívá produkty FN například z portfolia EIB ve prospěch svých klientů a díky FN jim nabídnout výhodnější výsledný produkt.

Jevící politického rozhodnutí, jaká bude správa FN v budoucnosti a k jaké verzi mezi centralizovanou a decentralizovanou variantou bude přihlédnuto. Nabízí se pro tento účel využít existující instituce, především NRB (jejíž partnerské instituce v jiných členských státech tuto roli naplňují). Na této platformě je pak možné volit mezi různými možnostmi: funkční propojení mezi NRB a státními fondy; fúze NRB a státních fondů v rámci jedné organizační struktury a vytváření FN na této platformě. V zájmu naplnění územní dimenze je též vhodné zvážit součinnost NRB a krajů (případně relevantních statutárních měst) k vytvoření specifických produktů FN přímo pro jejich konkrétní rozvojové potřeby.

3. PRIORITNÍ TÉMATA PRO FINANČNÍ NÁSTROJE

Na tomto místě zmíníme několik prioritních oblastí, pro něž obecně platí vysoká míra relevance využití FN a proto by v jejich případě mohlo platit, že budou v budoucnu podpořeny výlučně FN:

- **bydlení:** téma bydlení se prokazatelně stalo projevem tržního selhání, projevujícím se v podobě zhoršení cenové dostupnosti bydlení (vlastnického i nájemního), především vlivem nedostatečné disponibilní nabídky (jak nedostatek nových bytů, tak neoptimální využití stávajících). Důkazem potřebnosti řešit toto téma na úrovni EU a s pomocí FN je v březnu 2025 vyhlášená iniciativa Evropské komise a EIB Akční plán na podporu bydlení. Má být zaměřen jak na

výstavbu nového bydlení, tak optimalizaci stávajícího bytového fondu.

Partnery Akčního plánu mají být i národní podpůrné a rozvojové finanční instituce (tedy možnost pro NRB). Plán se má snažit řešit bytovou problematiku komplexně, včetně renovací stávajících objektů, posílením energetické účinnosti, využití inovovaných a recyklovaných stavebních materiálů. Má též vytvořit spravedlivou a udržitelnou platformu, motivující k pronajímání nevyužívaných obydlí v součinnosti s městy a obcemi; vzhledem k tomu, že Česká republika patří v oblasti dostupnosti bydlení k nejohroženějším zemím v EU, je toto téma pro další využití FN zcela relevantní.

- **rozvoj inovačního potenciálu podnikatelské sféry:** Česká republika z pohledu inovační intenzity patří mezi průměrné členské země EU, s velkým potenciálem rozvoje inovativních podnikatelských s vysokou přidanou hodnotou a schopností mezinárodní konkurenceschopnosti, případně na úrovni inteligentní specializace (udržitelná konkurenceschopnost na národní či regionální úrovni). Projekty rozvoje inovačního potenciálu jsou obvykle pro tradiční financování příliš rizikové (krátká historie, vyšší míra nejistoty, neobvyklý obor podnikání); na straně druhé je zásadní v této oblasti učinit pozitivní posun, kde existuje prostor pro FN.

- **čistý průmysl:** česká ekonomika je jednou z nejintenzivnějších v oblasti zpracovatelského průmyslu a jeho podílu na HDP v EU; zpracovatelský průmysl prochází robustní transformací s řadou strukturálních proměn v souvislosti s naplněním Aktu o průmyslu pro nulové čisté emise či Dohodě o čistém

průmyslu pro konkurenceschopnost a dekarbonizace EU. Zde se zájem EU protíná se zájmem a potřebou České republiky; jeho realizaci napomůže intenzivnější využití FN.

- **projekty energetické účinnosti a komunální energetiky OZE:** Česká republika stále vykazuje značný potenciál ke zlepšení energetické účinnosti provozů i budov napříč sektory (podnikatelský, veřejný, bydlení), stejně jako podprůměrný podíl obnovitelných zdrojů energie v rámci EU. Obě tyto oblasti naplňují obecně kritéria vhodnosti pro využití FN jak z pohledu dodatečné podnikatelské (konkurenční) příležitosti, tak dosažených úspor. V rámci kohezní politiky je prioritou skloubit strategický cíl energetické transformace s územní dimenzí a případy tržního selhání v ní (malé a střední podniky, sociálně potřebné domácnosti, veřejné instituce). Komunální energetika v oblasti OZE přinese v rámci území čistší životní prostředí a dodatečné finanční zdroje do obecních rozpočtů.

4. POTŘEBNÉ BUDOUCÍ KROKY

Příprava prostředí pro efektivnější a komplexnější využívání finančních nástrojů: shrnutí, závěry, doporučení:

1. Cíleně řešit subjektivní předpoklady (překážky) pro využívání FN: adekvátní (přední) pozice v rámci přijímaných závazných strategií; direktivní stanovení využívání FN pro vybrané tematické oblasti v budoucí kohezní politice; lepší informovanost o přednostech FN pro všechny relevantní aktéry; překonání stereotypů a krátkodobého politického vidění (upozadění zdánlivě výhodnějších krátkodobých řešení);

2. Ujasnit si model správy a řízení FN v České republice: zpracování ucelené strategie využívání FN v České republice s vymezením zodpovědné instituce a jejího poslání v oblasti komplexní správy FN ve veřejném zájmu; provedení a politické schválení výčtu relevantních tematických oblastí, které budou do podpory s pomocí FN zařazeny a vytvoření funkční a vzájemně koordinované struktury FN;

3. V návaznosti na strategii využívání FN v České republice zpracovat typologii vhodných žadatelů/ uživatelů FN: typologie je založena na testu adekvátnosti a zahrnuje pestré škálu subjektů v podnikatelském, veřejném i vzdělávacím sektoru, pro které jsou FN přínosné;

4. Vytvořit komplexní nabídku poskytovatelů a správců FN: optimálním způsobem koordinovat spektrum možných poskytovatelů FN; přijmout politické rozhodnutí o struktuře (centralizovaná, versus decentralizovaná, ev. smíšená/ hybridní) poskytovatelů a správců FN a učinění výběru mezi nadnárodními, národními či regionálními subjekty, resp. subjekty veřejného či privátního charakteru;

5. Důsledně respektovat územní dimenzi a specifické charakteristiky území při využívání FN;

6. Zajistit vyváženou nabídku produktů FN v závislosti na potřebě a poptávce;

7. Důsledně a objektivně se poučit z příkladů dobré praxe v zahraničí i tuzemsku;

8. Zajistit naplnění prioritních témat s největší poptávkou, potřebou a absorpční schopností (dostupné bydlení; inovační potenciál podnikatelské sféry; čistý průmysl; energetická účinnost a komunální energetika obnovitelných zdrojů energie).

Petr Zahradník

Statistické okénko

Vybrané statistiky klíčových ukazatelů týkající se Zelené dohody pro Evropu. Emise skleníkových plynů, investice do VaV, Spotřeba primární energie, pokrytí vysokorychlostním internetem, podíl aut s nulovými emisemi na prodejích a produkce komunálního odpadu na obyvatele. Zdrojem dat je Eurostat. Pro více informací navštivte následující [odkaz](#).

Klíčové ekonomické ukazatele

	Emise skleníkových plynů (1990=100))				Investice do VaV (% HDP)				Spotřeba primární energie (TOE/obyv.)			
	2019	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Belgie	83,2	75,8	78,4	74,3	3,37	3,41	3,29	3,32	3,80	4,21	3,87	3,57
Německo	63,6	58,0	60,2	60,3	3,09	3,08	3,07	3,11	3,15	3,26	3,12	2,85
Estonsko	51,2	36,0	38,5	41,2	1,73	1,75	1,76	1,84	3,25	3,34	3,50	3,00
Irsko	111,7	106,1	110,4	110,3	1,12	1,07	:	:	2,68	2,71	2,75	2,65
Řecko	81,7	69,1	72,5	73,8	1,49	1,43	1,48	1,49	1,80	1,92	2,01	1,91
Španělsko	108,9	89,3	96,6	101,4	1,40	1,40	1,41	1,49	2,22	2,35	2,38	2,28
Francie	81,0	70,9	75,7	73,7	2,27	2,21	2,22	2,19	3,08	3,31	3,03	3,07
Chorvatsko	81,0	75,5	77,2	81,7	1,24	1,24	1,42	1,39	1,98	2,13	2,15	2,21
Itálie	74,8	67,9	75,2	76,1	1,50	1,41	1,37	1,31	2,23	2,46	2,37	2,29
Kypr	156,7	139,1	147,2	150,8	0,83	0,78	0,70	0,68	2,47	2,57	2,72	2,72
Lotyšsko	69,6	82,4	94,9	111,7	0,76	0,77	0,81	0,83	2,24	2,37	2,27	2,27
Litva	33,9	32,8	34,6	29,9	1,12	1,10	1,05	1,05	2,22	2,36	2,23	2,21
Lucembursko	92,7	78,0	81,2	72,3	1,10	1,04	1,05	1,03	6,25	6,55	5,80	5,48
Malta	93,9	81,4	83,4	94,1	0,60	0,60	0,58	0,61	1,44	1,49	1,68	1,65
Nizozemsko	84,9	75,4	76,8	72,2	2,27	2,22	2,18	2,08	3,35	3,47	3,17	3,01
Rakousko	125,1	101,4	98,9	103,0	3,21	3,26	3,18	3,29	3,35	3,53	3,36	3,21
Portugalsko	94,2	80,6	77,3	80,8	1,61	1,67	1,69	1,69	1,88	1,88	1,98	1,96
Slovinsko	114,6	107,5	109,0	107,2	2,16	2,14	2,10	2,13	2,93	3,01	2,94	2,79
Slovensko	54,3	46,5	52,7	46,4	0,89	0,90	0,98	1,04	2,78	3,02	2,84	2,85
Finsko	105,8	87,8	105,6	105,3	2,93	3,01	2,98	3,09	5,41	5,69	5,44	5,61
Bulharsko	55,1	47,4	54,9	60,4	0,85	0,77	0,75	0,79	2,61	2,85	2,93	2,57
Česko	68,5	64,2	65,5	63,1	1,95	1,93	1,89	1,83	3,51	3,76	3,62	3,27
Dánsko	62,3	56,0	56,2	54,8	2,97	2,74	2,87	2,99	2,65	2,79	2,66	2,58
Maďarsko	65,2	60,6	61,7	58,1	1,58	1,63	1,39	1,39	2,47	2,59	2,49	2,31
Polsko	81,9	78,0	84,2	77,6	1,37	1,42	1,44	1,56	2,58	2,81	2,68	2,55
Rumunsko	29,8	27,0	29,1	27,5	0,46	0,47	0,46	0,52	1,61	1,73	1,63	1,57
Švédsko	58,3	18,4	24,2	27,6	3,50	3,42	3,47	3,57	3,99	4,16	4,06	3,93
EU	73,9	66,1	69,9	69,0	2,28	2,24	2,21	2,22	2,77	2,95	2,82	2,70

	Vysokorychlostní internet (pokrytí v %)				Tržní podíl elektromobilů v EU v %				Produkce komun. odpadu (kg/ob.)			
	2019	2020	2021	2022	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023
Belgie	66,5	67,5	68,9	78,3	18,4	26,5	40,6	43,4	729	755	690	689
Německo	32,7	55,9	74,9	70,1	26,0	31,4	24,6	20,3	641	651	606	601
Estonsko	57,4	70,9	73,4	79,2	2,9	5,4	8,8	10,2	383	395	373	373
Irsko	35,4	66,7	78,3	83,8	15,8	22,2	27,2	24,8	637	n/a	n/a	n/a
Řecko	7,1	10,2	19,8	27,8	6,9	7,9	11,3	12,4	499	509	519	n/a
Španělsko	89,0	91,7	93,8	93,3	7,8	9,6	12,0	11,4	463	482	482	465
Francie	43,8	52,6	63,4	73,3	18,3	21,6	26,0	25,4	538	564	535	530
Chorvatsko	43,2	46,5	51,7	61,5	4,2	5,1	4,6	4,9	433	456	478	475
Itálie	30,0	33,7	44,2	53,7	9,4	8,7	8,6	7,5	487	495	486	n/a
Kypr	10,1	26,2	41,4	60,0	1,7	5,4	8,8	12,3	625	650	673	674
Lotyšsko	88,1	88,1	90,7	91,5	4,0	8,2	11,3	11,9	478	461	464	n/a
Litva	61,0	67,1	78,2	78,0	3,7	7,9	11,4	11,5	480	479	465	446
Lucembursko	90,7	91,7	92,6	93,3	20,5	24,3	32,2	35,6	790	793	721	712
Malta	100,0	100,0	100,0	100,0	n/a	n/a	33,7	44,4	642	611	618	606
Nizozemsko	88,6	89,8	90,6	97,8	29,5	34,6	43,6	48,5	533	514	473	468
Rakousko	13,8	39,3	45,4	54,8	20,0	22,1	27,0	24,2	834	835	803	n/a
Portugalsko	83,0	86,6	90,5	93,0	19,7	21,7	31,8	33,4	508	510	508	505
Slovinsko	63,8	65,6	72,4	75,5	3,5	6,2	11,2	8,1	487	511	487	517
Slovensko	45,5	50,2	66,7	71,3	3,0	3,7	6,1	4,8	478	497	478	472
Finsko	61,8	66,7	68,0	70,8	30,8	37,6	54,4	49,6	609	630	522	468
Bulharsko	65,2	75,2	81,4	85,6	1,7	4,0	5,9	5,0	432	470	488	n/a
Česko	29,3	33,3	52,5	53,2	3,2	3,9	5,4	6,8	543	570	n/a	n/a
Dánsko	93,0	93,8	94,9	96,3	35,3	38,6	46,3	55,6	814	769	802	n/a
Maďarsko	42,6	48,6	71,8	80,3	7,0	8,6	10,5	11,7	406	420	407	429
Polsko	60,3	64,6	70,0	70,7	3,7	5,0	6,4	5,7	350	370	364	367
Rumunsko	68,1	75,9	87,1	95,6	7,4	9,0	10,1	6,5	290	302	303	n/a
Švédsko	77,1	80,5	82,5	84,6	45,0	56,1	59,8	58,4	431	418	395	392
EU	50,1	59,6	69,9	73,4	18,0	21,6	22,3	20,8	521	534	515	511